



VINCO KUDIRKOS VISUOMENINĖ VEIKLA

IIIg Kaltinėnų Aleksandro Stulginskio gimnazija



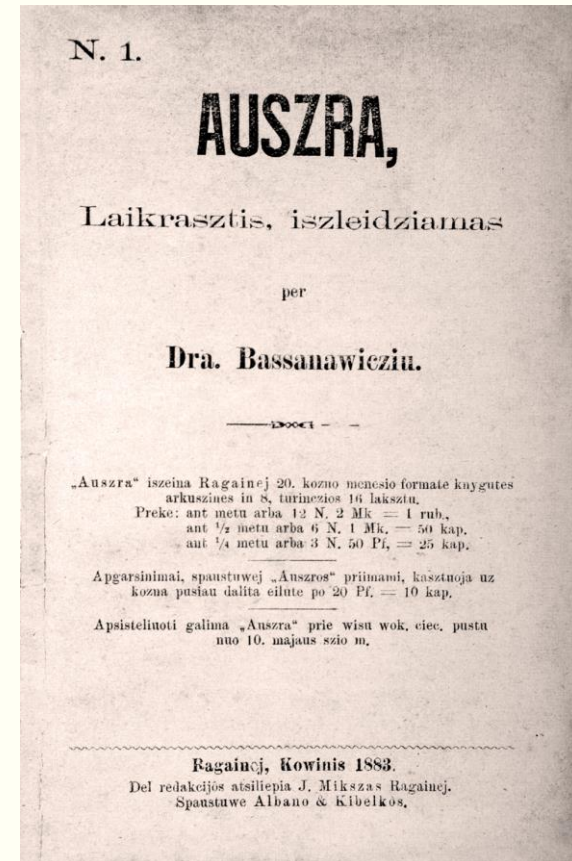
VINCAS KUDIRKA

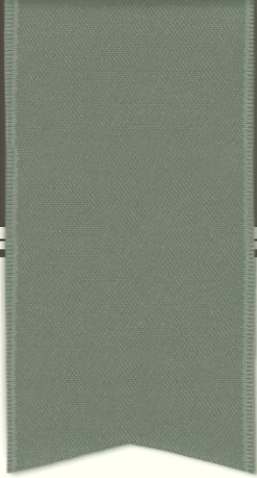
- V. Kudirkos kūryboje plačiai atsispindėjo nacionalinė lietuvių tautos priespauda, liaudies neapykanta carizmui, atskiri nacionalinio išsivadavimo reiškiniai (kova dėl lietuviškos spaudos, dėl gimtosios kalbos teisių ir kt.).
- V. Kudirka buvo žymus lietuvių nacionalinio judėjimo srovės (“varpininkų”) ideologas bei vadovas, vienas iš talentingiausių to meto lietuvių publicistų, propagavęs kylančios lietuvių buržuazijos siekimus įsitvirtinti krašto ekonominiame ir kultūriniame gyvenime.
- Buvo pagrindinis “Varpo” leidėjas bei parašė Tautišką giesmę, vėliau tapusią mūsų tautos himnu.



„AUŠROS ĮTAKA“

- 1883 metais pasirodžiusi „Aušra“ V. Kudirkai padarė didelį ir lemiamą įspūdį. Jei pirmiau jis iš tolo sekė lietuvišką veikimą, net kai kada ir šaipės iš jo ar smerkė jį, tai „Aušra“ jį ne tik paskatino žengti drauge su tautiškai bei kultūriškai atbundančia Lietuva, bet ir stoti jos priešaky, jai vadovauti.
- Tačiau V. Kudirka į aušrininkų gretas įstojo tik 1886, išspausdindamas kelis kūrinis.





„LIETUVOS“ DRAUGIJA

- 1887 m. V. Kudirkai, padavus malonės prašymą carui, buvo leista grįžti į Varšuvos universitetą. Tuo metu ten studijavę lietuviai studentai ėmė rūpintis nacionaliniu veikimu. 1888 m. jie suorganizavo nelegalią „Lietuvos“ draugiją. Nustatant šios draugijos programą, V. Kudirka vaidino žymų vaidmenį.



„LIETUVOS“ DRAUGIJA

- Pagrindiniai „Lietuvos“ siekiai buvo:
 - ❖ šviesos platinimas
 - ❖ tautinės dvasios, rašliavos ir dailės atgaivinimas ir prikėlimas,
 - ❖ ūkio būklės pagerinimas,
 - ❖ Lietuvybės sienų platinimas.
-



NAUJAS LEIDINYS

- Studentų draugijos susirinkimuose ir susitinkant su kitais ne studentais tautiečiais, buvo nuolatos gvildenamas naujo lietuviško periodinio leidinio klausimas. Šiuo klausimu buvo susirašinėjama su Maskvoje studijuojančiais lietuviais studentais. Sustojus “Aušrai”, lyg netiesioginė jos “įpėdinė” pasidarė “Šviesa”.
 - Varšuviečiams “Šviesos” turinys nepatiko, ir jie to laikraščio nerėmė, prie jo nesidėjo, o galvojo apie naujo, pasaulietiško laikraščio leidimą arba apie “Aušros” atgaivinimą. Svarbiausias šio reikalo organizatorius buvo V. Kudirka.
-

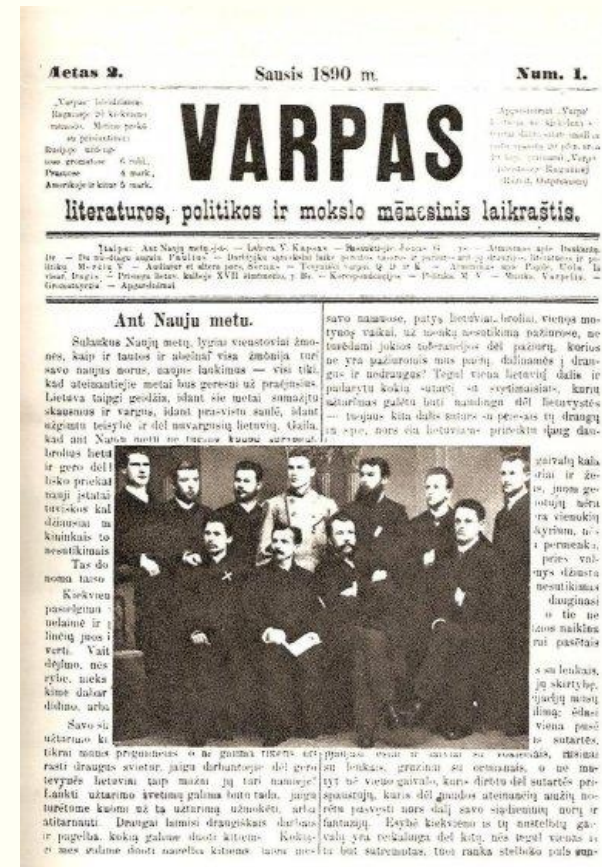


„VARPAS“

- 1888 metais, per vasaros atostogas, V. Kudirka Marijampolėje suorganizavo pirmą lietuvių inteligentų (daugiausia studentų), norinčių leisti naują lietuvišką laikraštį susirinkimą. Susirinkimo dalyviai pavedė V.Kudircai viskuo rūpintis.
-

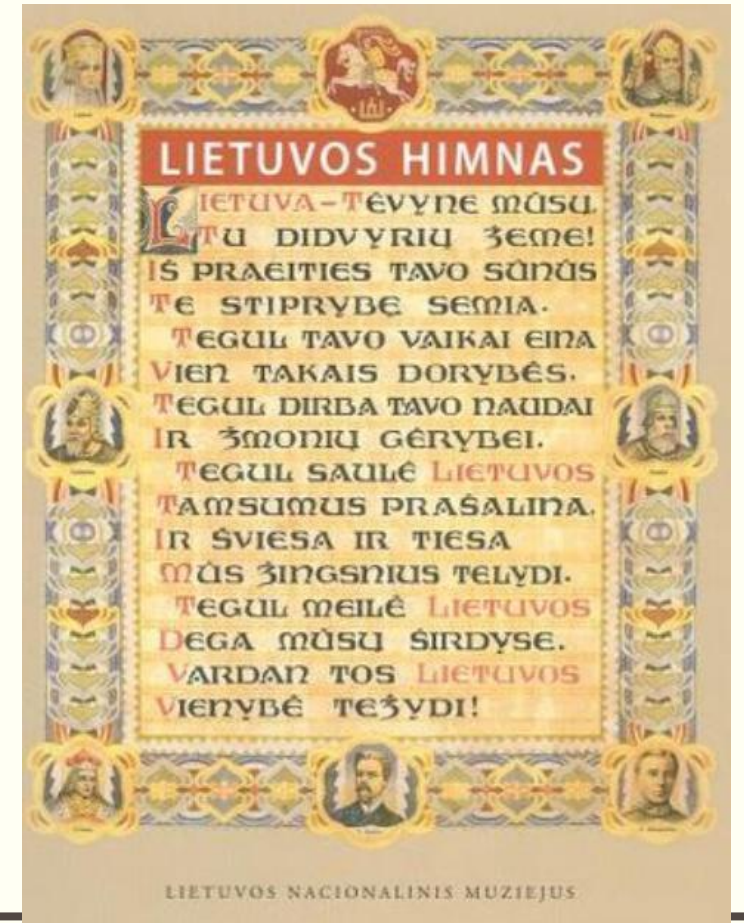
„VARPAS“

- Baigiantis rudeniiui 1888 metų rudeniiui, Varšuvos lietuvių studentų susirinkime jau buvo tariamasi, kaip naująjį laikraštį pavadinti. Po ilgų diskusijų iš dviejų siūlomų pavadinimų: “Nemunas” ir “Varpas”, buvo pasirinktas pastarasis.
- 1889 metų sausį išėjo pirmasis “Varpo” numeris, jį redagavo trise: V. Kudirka ir du jo draugai studentai.



VINCAS KUDIRKA – TAUTIŠKOS GIESMĖS AUTORIUS

- 1898 metų rugsėjo 15 V. Kudirka šeštajame “Varpo” numeryje su savo komponuotomis gaidomis išspausdino Tautišką giesmę (Lietuva, tėvyne mūsų), virtusią tautos himnu.





VINCAS KUDIRKA – RAŠYTOJAS

- Ištisa dešimtmetį dirbdamas platų literatūrinį bei visuomeninį darbą, V. Kudirka buvo pasidaręs buržuazinės lietuvių inteligentijos vadovu. Su juo palaikė ryšius daugelis to meto lietuvių rašytojų (J. Mačys – Kėkštas, G. Petkevičaitė – Bitė, Žemaitė ir kt.).
 - Didelį autoritetą amžininkų tarpe V. Kudirkai padėjo įsigyti visų pirma jo kūryba, kurioje buvo keliami svarbiausieji gyvenamojo meto klausimai, taip pat plati jo erudicija ir kai kurios patrauklios, teigiamos jo charakterio ypatybės.
 - V. Kudirka buvo malonaus ir tauraus būdo žmogus, pasižymėjo organizaciniais sugebėjimais, buvo nepaprastai darbštus, visuomeninius reikalus visuomet statė aukščiau savo asmeninių interesų. Tačiau turėjo ir nemažą priešų, ypač klerikalų tarpe.
-



ŠALTINIAI

<http://www.studijoms.lt/vinco-kudirkos-veikla.htm>

https://lt.wikipedia.org/wiki/Vincas_Kudirka

http://samogitia.mch.mii.lt/Samogitia_zurnalas/2009_3/2009_Samogitia3_16%E2%80%9318.pdf
